

Makalenin Türü / Article Type : Araştırma Makalesi / Research Article
Geliş Tarihi / Date Received : 20.10.2020
Kabul Tarihi / Date Accepted : 29.01.2021
Yayın Tarihi / Date Published : 15.03.2021

 <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2021.21.60703-813698>

ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMEN ADAYLARININ EĞİTİM FELSEFESİ DERSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ*

Mehmet İNCE¹, Göksel YIKIŞ²

ÖZ

Bu çalışmada, özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersine ilişkin görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla 2018/2019 eğitim öğretim yılında eğitim felsefesi dersini almış olan gönüllü olarak çalışmaya katılım gösteren 20 özel eğitim öğretmen adayının görüşleri alınmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden iç içe geçmiş tek durum deseni şeklinde desenlenmiştir. Araştırmada, nitel veri toplama tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak veriler elde edilmiştir. Araştırmanın verileri, betimsel analiz yoluyla analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda, özel eğitim öğretmen adayları, eğitim felsefesi dersinin işlenişinde kullanılan yöntem ve teknikleri yeterli bulmadıklarını, ders saatini yetersiz gördüklerini, kendilerine daha fazla söz hakkı verilmesi gerektiğini düşündüklerini belirtmişlerdir. Ayrıca katılımcıların büyük çoğunluğu eğitim felsefesi dersinin gereksiz olduğunu ve ders seçme havuzundan seçilen bir ders olduğunu ifade etmişlerdir. Katılımcıların yarısının benimsediği bir eğitim felsefesi olmadığı ve en çok benimsenen eğitim felsefesinin pragmatizm ve progressivizm olduğu bulgular arasındadır. Öğretmen adaylarına daha fazla söz hakkı verilmesi, derslerin sunular yerine farklı yöntemler ile tartışmaya dayalı işlenmesi, ders saatinin artırılması çalışmanın önerileri arasında yer almaktadır.

Anahtar kelimeler: Eğitim felsefesi, özel eğitim, öğretmen adayı

THE VIEWS OF SPECIAL EDUCATION TEACHER CANDIDATES ON THE EDUCATIONAL PHILOSOPHY COURSE

ABSTRACT

The aim of this study is to reveal the opinions of special education teacher candidates about the educational philosophy course. The opinions of the 20 special education teacher candidates, who took the philosophy education course in 2018/2019 academic year, were collected for this purpose. The teacher candidates participated the study voluntarily. This research study was conducted through semi-structured interviews, one of the qualitative data collection techniques. The study is designed as a case study, which is one of the qualitative research methods. Research data were collected using 8 semi-structured interview questions. The data were collected by the researchers through face-to-face interviews with audio recording. The obtained data were written down and analyzed through descriptive analysis. As a result of the study, special education teacher candidates stated that they did not find the methods and techniques used in the teaching of educational philosophy course sufficient, they considered the course hours insufficient, and they thought they should be more active. Also, it is among the findings that there is no educational philosophy adopted by half of the participants, and that the most adopted education philosophies are pragmatism and progressivism. In addition, among the suggestions of the study are activating teacher candidates, teaching the lessons based on discussion with different methods instead of presentations, and increasing the lesson hours.

Keywords: Educational philosophy, special education, teacher candidate

* Bu araştırma, Düzce Üniversitesi 1. International Congress of Pedagogical Research (ICOPR'20)'da sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Kafkas Üniversitesi, Dede Korkut Eğitim Fakültesi, mehmetince17@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-0849-9101>

² Bingöl Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, gokselyikmis@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-2126-6003>

1. GİRİŞ

Özel gereksinimli bireyler, alanyazında farklı şekillerde tanımlanmıştır. 2020 yılında Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından yayımlanan Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'ne (ÖEHY) göre özel eğitim ihtiyacı olan birey; "bireysel ve gelişim özellikleri ile eğitim yeterlilikleri açısından akranlarından anlamlı düzeyde farklılık gösteren birey" şeklinde tanımlanmıştır. Özel gereksinimi olan birey ifadesi, bireysel özellikleri ve eğitim yeterlilikleri bakımından sadece yetersizlik gösteren bireyleri değil, aynı zamanda üstün performans sergileyen bireyleri de kapsayan bütüncü bir kavramdır (Akçamete, 2009). Özel gereksinimli bireylerin yeteneklerinin yanı sıra sosyal koşulların da iyileştirilmesi, kapsayıcı ve adaleti uygulamaya koyan toplumlar ve okullar oluşturma açısından oldukça önemlidir (Vehmas, 2010). Baykoç Dönmez (2018) özel eğitime gereksinim duyan bireyleri; duyuşsal ve davranışsal sorunlar, Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu (DEHB), Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB), dil ve konuşma güçlüğü, görme ve işitme yetersizliği, ortopedik yetersizlikler, zihinsel yetersizlik, özel öğrenme güçlüğü, süregen hastalıklar, üstün ve özel yetenekliler, çoklu yetersizlik şeklinde sınıflandırmıştır.

Özel gereksinimli bireylerin eğitim ihtiyaçlarından birçoğu özel eğitim ile karşılanabilmektedir. Alanyazında özel eğitimle ilgili birçok tanıma rastlamak mümkündür. Bir tanıma göre özel eğitim; fiziksel, zihinsel, iletişimsel, sosyal ve duygusal gelişim bakımından normal gelişim gösterenlere göre farklılık gösteren ve normal gelişim gösterenlerin bireylerin yararlandıkları eğitim-öğretimden yararlanamayan veya kısmen yararlanan ya da yararlı olsa bile destek özel eğitim programları ile eğitimlerini sürdüren bireylere yönelik özel yetiştirilmiş personellerle, ekip anlayışıyla sunulan özel yöntem ve araçlarla, özel fiziki ortamlarda özel gereksinimli gruplar için geliştirilmiş programlara verilen isimdir (Baykoç Dönmez, 2009, akt. Baykoç Dönmez, 2018). Tanımda da görüleceği üzere özel gereksinimli bireylerin eğitimi, bu bireylerin gereksinimleri doğrultusunda özellikle üniversitelerin özel eğitim bölümlerinde özel eğitim öğretmenleri başta olmak üzere farklı alanlardan uzman personeller tarafından karşılanmaktadır (Çakıroğlu, 2016). Lisans düzeyinde özel eğitim öğretmeni yetiştirme çabalarının 1980'lerin ilk yıllarından itibaren giderek yoğunlaştığı ve günümüzde de aynı çabanın devam ettiği görülmektedir. Nitelikli özel eğitim öğretmeni yetiştirmek için programların güncellenmesi ve değiştirilmesi gerekmektedir (Yıkılmış, 1999). Özyürek (2008) çalışmasında nitelikli bir özel eğitim öğretmeni yetiştirebilmek için yeterliliğe dayalı öğretmen yetiştirme programını vurgulamıştır. Yeterlilikleri belirlerken ise tek ölçütün, özel gereksinimli çocuğun davranışlarını değiştirme olduğuna değinmiştir. Günümüzde özel gereksinimli bireylerle çalışacak özel eğitim öğretmenleri eğitim fakültelerinin özel eğitim bölümlerinde verilen 4 yıllık lisans programlarında yetiştirilmektedir. Türkiye'de 29 devlet, 8 vakıf olmak üzere toplam 37 üniversitede özel eğitim öğretmenliği lisans programı vardır. Özel eğitim öğretmen adayları lisans eğitimleri süresince özel gereksinimli bireylerin eğitimleriyle ilgili çeşitli dersler almaktadır. Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) öğretmen yetiştirme programı incelendiğinde, özel eğitim öğretmenlerinin lisans eğitimleri süresince; Özel Eğitim, Öğrenme Güçlüğü ve Özel Yetenek, İşitme ve Görme Yetersizliği, Özel Eğitimde Bütüncüleştirme, Braille Okuma-Yazma, Özel Eğitimde Aile Eğitimi gibi özel eğitim alan eğitimi dersleriyle birlikte Eğitim Felsefesi, Eğitim Sosyolojisi, Eğitim Psikolojisi, Eğitimde Araştırma Yöntemleri gibi meslek bilgisi derslerini de almaktadır.

YÖK'ün ders içeriğine bakıldığında; özel eğitim öğretmen adaylarına yönelik hazırlanmış olan eğitim felsefesi dersi içeriğinin; (1) felsefenin temel konuları ve sorun alanları, (2) varlık, bilgi, ahlak/değerler felsefesi ve eğitim, temel felsefi akımlar, (3) eğitim, eğitim felsefesi ve eğitim akımları, (4) İslam dünyasında ve batıdaki bazı felsefeciler, (5) insan doğası, (6) bireysel farklılıklar ve eğitim, (7) bazı siyasi ve ekonomik ideolojiler açısından eğitim, (8) Türkiye'de modernleşme sürecinde etkili olan düşünce akımları ve eğitim ve (9) Türk eğitim sisteminin felsefi temelleri olmak üzere toplam 9 başlıkta oluştuğu görülmektedir (YÖK, 2018).

Alanyazında, gerek özel eğitimde çalışan özel eğitim öğretmenlerinin gerekse öğretmen adaylarının, özel eğitim öğretmenliği lisans programlarına, alan yeterliklerine ve kendi mesleki yeterliklerine yönelik görüşlerinin ele alındığı (Ergül vd., 2013), özel eğitim öğretmen adaylarının öz duyarlık ve sürekli kaygı düzeylerinin belirlendiği (Soyer, 2010), özel eğitim öğretmen adaylarının üst biliş farkındalıklarının tespitinin hedeflendiği (Aykut vd., 2016), özel eğitim öğretmeni yetiştirmede oluşan sorunların incelendiği (Özyürek, 2008), özel eğitim öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulamasına ilişkin görüş ve önerilerinin alındığı (Ergenekon vd., 2008), özel eğitim öğretmen adaylarının uygulama okulları ve uygulama sınıf öğretmenleri hakkındaki görüşlerinin alındığı (Özen vd., 2009), özel eğitim öğretmen adaylarının ve mezunlarının kendi bölüm programları, öğretmen yetiştirme ve eğitim fakülteleri ile ilgili görüş ve önerilerinin alındığı (Dedeoğlu vd., 2004), özel eğitim öğretmen adaylarının uygulamalarında eleştirel düşünmeyi ve karar vermeyi kullanmalarını sağlayacak inançları, tutumları ve eğilimlerinin incelendiği (Renzaglia vd., 1997), öğretmen adaylarının özel eğitimle ilgili yasalara ilişkin bilgi düzeylerinin incelendiği (Sanders, 2011), öğretmen adaylarının kaynaştırmaya yönelik tutumlarının incelendiği (Brantlinger, 1996) çalışmalara rastlanmaktadır. Ancak alanyazında özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersine ilişkin görüşlerinin alındığı herhangi bir çalışmaya rastlanmamaktadır.

Alanyazın incelendiğinde, öğretmen adaylarının ve tezsiz yüksek lisans programındaki öğretmen adaylarının eğitim felsefelerindeki değişimin incelendiği (Doğanay, 2011), öğretmen adaylarının eğitim inançları ile eleştirel

düşünme eğilimleri arasındaki ilişkinin araştırıldığı (Alkın-Şahin vd., 2014), öğretmen adaylarının eğitim felsefesi inançlarıyla eleştirel pedagoji ilkelerine katılma durumları arasındaki ilişkinin ele alındığı (Kozikoğlu & Erden, 2018), öğretmenlerin eğitim felsefesi inançları ile öğretim-öğrenme anlayışları arasındaki ilişkinin araştırıldığı (Baş, 2016), okul öncesi öğretmenliği lisans programındaki eğitim felsefesi dersinin okul öncesi öğretmen adaylarının hem felsefi tercihlerine hem de eleştirel pedagojiye ilişkin görüşleri üzerindeki etkisinin incelendiği (Aslan, 2014), öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri ile benimsedikleri eğitim felsefelerinin çeşitli değişkenler açısından araştırıldığı (Aybek & Aslan, 2017), eğitim fakültelerinde uygulanan öğretmen yetiştirme programlarının felsefelerinin incelendiği (Erdem, 2011), sosyal bilgiler öğretmen eğitimi programındaki öğretmen adaylarının felsefi bakış açılarının araştırıldığı (Özbaş, 2015), öğretmenlerin benimsedikleri eğitim felsefeleri ile tercih ettikleri eğitim programı tasarım yaklaşımları arasındaki ilişkinin incelendiği (Kozikoğlu & Uygun, 2018), öğretmen adaylarının epistemolojik inançları ile eğitim-öğretim faaliyetlerine ilişkin benimsedikleri eğitim felsefeleri arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından araştırıldığı (Biçer, 2013), ilköğretim sınıf öğretmenlerinin eğitim sürecine ilişkin felsefi tercihlerinin belirlendiği ve değerlendirildiği (Çoban, 2004) çalışmalara rastlanmaktadır. Ayrıca Fries (2012) eğitim fakültelerinin büyük çoğunluğunun ilerlemeci eğitim felsefesine sahip olduğu ve öğretmen merkezli öğretim stilini tercih ettiklerini belirtmesine rağmen öğrenci merkezli öğretim tarzı kavramlara inandıklarını ancak kullanmadıklarını belirtmiştir. Bonner ve Chan (2009) çalışmalarının sonunda öğretmen adaylarının, yapılandırmacılığın ilkelerine yoğun bir şekilde maruz kaldıklarını ve öğretmen eğitimi programlarında birçok reform çabasının yapılandırmacılığa dayandığı sonucuna ulaşımlardır. Minor vd. (2001) öğretmen adaylarının eğitim inançlarındaki eğilimleri inceledikleri çalışmalarında, öğretmen adaylarının daha çok progressivizmi benimsedikleri sonucuna ulaşımlardır.

Farklı branşlardaki öğretmen adaylarının felsefi tercihlerinin incelendiği çeşitli çalışmalar olmasına rağmen, özel eğitim öğretmen adaylarının felsefi tercihlerinin ve eğitim felsefesi dersine ilişkin görüşlerinin ele alındığı herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Oysa ki eğitim felsefesi ders içeriğinin ve sunumunun şekillenmesi açısından öğretmen adaylarının görüşü önem arz etmektedir. Ayrıca öğretmen adaylarının benimsedikleri felsefeler mesleki yaşamlarında nasıl bir tutum içerisinde olacakları konusunda fikir verebilir. Çünkü çoğu yeni öğretmenin bir öğretim felsefesi geliştirmesi beklenmektedir (Caukin & Brinthaup, 2017). Bu gereksinim doğrultusunda, araştırmada özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersine ilişkin görüşlerini almak ve benimsedikleri felsefi tercihlerin neler olduğunu belirlemek amaçlanmıştır.

1.1. Araştırmanın amacı

Bu çalışmanın amacı, özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersine ilişkin görüşleri belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- 1- Özel eğitim öğretmen adayları eğitim felsefesi dersinin katkıları hakkında neler düşünüyor?
- 2- Özel eğitim öğretmen adayları eğitim felsefesi dersinin içeriği hakkında neler düşünüyor?
- 3- Özel eğitim öğretmen adayları eğitim felsefesi dersinin gerekliliği hakkında neler düşünüyor?
- 4- Özel eğitim öğretmen adayları eğitim felsefesi dersinin sunumu/işleniş hakkında neler düşünüyor?
- 5- Özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersinin sonunda felsefi tercihlerinde bir değişiklik gerçekleşiyor mu?
- 6- Özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersinin gelecek yıllardaki işlenişine ilişkin önerileri nelerdir?
- 7- Özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersinin işlevine ilişkin görüşleri nelerdir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın modeli

Özel eğitim öğretmen adaylarının Eğitim Felsefesi dersi ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışma nitel araştırma yöntemi desenlerinden iç içe geçmiş tek durum deseni olarak gerçekleştirilmiştir. İç içe geçmiş tek durum deseni, "Tek bir durum içinde çoğu kez birden fazla alt tabaka veya birim olabilir. Bu durumda birden fazla analiz birimi söz konusu olacaktır. Buradaki ayırım, bir durum çalışmasının ilgili durumu, bütüncül ve tek bir ünite olarak ele almasına veya bir durum içinde olabilecek birden fazla alt birime yönelmesine ilişkindir. Birinci durumda bütüncül tek durum deseni kullanılırken, ikinci durumda iç içe geçmiş çoklu durum deseni kullanılır." şeklinde tanımlanmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2018). Araştırma verilerini toplamak amacıyla yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ortaya koymak amacıyla nitel sürecin izlendiği araştırmalar olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2018). Nitel araştırmalar kişilere deneyimlerini anlatma ve konuşma fırsatı sağlamaktadır (Creswell, 2014).

2.2. Araştırmanın çalışma grubu

Bu araştırmanın çalışma grubu, bir devlet üniversitesinde özel eğitim öğretmenliği lisans programına devam eden özel eğitim öğretmen adaylarından oluşmaktadır. Bu araştırmanın çalışma grubu amaçlı örneklem yöntemlerinden; ölçüt örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Ölçüt örnekleme yöntemi, daha önceden belirlenmiş olan bir dizi ölçütü karşılayan durumların çalışılması anlayışına dayanmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2018). Bu anlamda, eğitim felsefesi dersi almış olma, ders sürecini başarılı bir şekilde tamamlayarak dersten geçer not alma ve araştırmaya gönüllü olarak katılma ölçüt olarak belirlenmiştir. Araştırma, bu ölçütleri karşılayan 12'si kadın, 8'i erkek, toplam 20 öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir.

2.3. Veri toplama araçları ve süreci

Verilerin toplanması, nitel veri toplama yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerde özel eğitim öğretmen adaylarına yöneltilen sorular sırasıyla aşağıda verilmiştir:

- 1- Eğitim felsefesi dersinin öğrenim gördüğünüz alanla ilgili olarak size sağladığı katkılar hakkında neler düşünüyorsunuz?
- 2- Eğitim felsefesi ders içeriğinin yeterliliği hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?
- 3- Eğitim felsefesi dersinin öğrenim gördüğünüz alanla ilgili olarak gerekliliği hakkında düşünceleriniz nelerdir?
- 4- Eğitim felsefesi dersinin sunumuna/işlenişine ilişkin düşünceleriniz nelerdir?
- 5- Eğitim felsefesi dersinin sonunda felsefi tercihlerinizde ne tür değişiklikler oldu?
- 6- Gelecek yıllarda bu dersin işlenişine ilgili neler önerebilirsiniz?
- 7- Eğitim felsefesi dersinin öğrenim gördüğünüz alanla ilgili olarak işlevine ilişkin düşünceleriniz nelerdir?
- 8- Son olarak bu görüşmeye eklemek istediğiniz başka bir konu var mı?

Literatür taraması sonunda görüşme soruları belirlenmiş ve araştırmacılar tarafından bir görüşme formu oluşturulmuştur. Görüşme formu oluşturulduktan sonra özel eğitim ve felsefe alanından doktora derecesine sahip nitel araştırmalar konusunda deneyimli iki uzmandan görüş alınarak görüşme formuna son şekli verilmiştir. Araştırmanın yapıldığı üniversitede eğitim felsefesi dersi almış olan öğretmen adaylarına çalışma hakkında bilgi verilmiş, gönüllü olarak çalışmaya katılmak isteyen öğretmen adaylarının isimleri belirlenmiş, uygun oldukları gün ve saatte görüşmelerin yapılması kararlaştırılmıştır. Görüşmeler yapılmadan önce gönüllü katılımcılardan biri ile belirlenen gün ve saatte pilot çalışma yapılmıştır. Soruların kolay anlaşılır ve cevaplanır olduğu görüldüğü için pilot görüşme sonrasında sorularda herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

Araştırmanın verileri 15.11.2019 ile 23.11.2019 tarihleri arasında katılımcıların uygun oldukları zaman dilimlerinde toplanmıştır. Görüşmelerin tamamı araştırmacılar tarafından yüz yüze yapılmıştır. Her görüşme öncesinde araştırmacı görüşme yapacağı öğretmen adayına araştırmanın amacını ve görüşmenin nasıl yapılacağını açıklamıştır. 8 tane yarı yapılandırılmış görüşme soruları sırası ile katılımcılara yönlendirilmiştir. Görüşmeler sırasında her öğretmen adayı için birer demografik bilgi formu, gönüllü katılım formu, görüşme sorularının olduğu evraklar ve ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Görüşmeler 7 ile 21 dakika arasında değişen sürelerde gerçekleşmiştir. Öğretmen adaylarının isimleri yerine Mustafa, Özlem, Zeynep gibi kod isimler verilmiştir.

2.4. Verilerin analizi

Araştırma verileri betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Yıldırım ve Şimşek'e göre (2018) betimsel analizde elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Görüşmeler tamamlandıktan sonra ses kayıtlarının yazıya dökümü gerçekleştirilmiştir. Kayıtların yazıya dökümünde tüm görüşmeler düzeltme yapılmadan duyulduğu gibi yazıya aktarılmıştır. Elde edilen verilerin doğruluğunu kontrol etmek amacıyla kayıtlar bir kez daha dinlenerek yazıya aktarılan veriler aynı anda okunmuş ve verilerin doğru şekilde aktarıldığı görülmüştür. Ayrıca tüm görüşmeler nitel araştırmalar dersi alan ve dersten geçer not alarak ders sürecini başarılı bir şekilde tamamlamış bir yüksek lisans öğrencisi tarafından dinlenerek verilerin yazıya aktarımının doğruluğu kontrol ettirilmiştir. Tüm bu işlemlerden sonra verilerin yazıya aktarımının veri kaybı olmayacak şekilde yapıldığı görülmüştür. Görüşme dökümleri sonucunda çıkarılan kodlar ve temaların frekansları hesaplanarak elde edilen veriler sayısal hâle getirilmiştir. Yazılı hâle getirilen tüm görüşmeler incelenerek her soru maddesinin altına görüşme kodlama anahtarı oluşturulmuştur. Kodlama anahtarının oluşturulmasında araştırmacılar birbirinden bağımsız olarak çalışmalarını yürütmüşlerdir. Ortaya çıkan sonuçlar üzerinden görüş birliği sağlanan kategoriler belirlenmiş, her bir alt problem için oluşturulan kategorilere yönelik güvenilirlik düzeyi tespit edilmiştir. Miles ve Huberman (1994) tarafından geliştirilen [Güvenirlik = Görüş birliği / Görüş birliği + Görüş ayrılığı] formülü kullanılarak yapılan hesaplamada araştırmanın güvenilirlik düzeyinin %100 olduğu belirlenmiştir. Yapılan karşılaştırmaya sonucunda ortak karara varan araştırmacılar alandan bir uzman görüşüne daha başvurmuşlardır. Uzmandan gelen değerlendirme sonucunda araştırmacıların hazırlamış olduğu görüşme kodlama anahtarının verilerin analiz edilmesinde kullanılabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2018) geçerlilik ve

güvenirliliğin sağlanmasında uzun süreli etkileşim, derinlik odaklı veri toplama, katılımcı teyidi ve uzman incelemesi gibi bir takım stratejilerin kullanılabileceğini vurgulamışlardır. Bu çalışmada geçerlilik ve güvenilirlik için uzman incelemesine başvurulmuştur. Uzman incelemesi iki şekilde yapılabilmektedir. Birincisi, uzmanın araştırmacı ile toplantı yapmasıdır. Bu toplantıda araştırmacı tüm süreçleri uzmana sözel olarak anlatır. Topladığı verileri, ulaştığı sonuçları göstererek kendi yaklaşımının ve düşünme biçiminin geçerliliğini uzman ile birlikte değerlendirir. Uzman süreçlere ilişkin sorular sorar, ham veriyi ve bunların analizini gözden geçirir. Süreçlerin uygunluğuna ilişkin dönütlerde bulunur. İkincisi ise, araştırmacı, araştırma desenine, bunların analizine ve sonuçların yazımına ilişkin tüm dokümanları topladığı ham verilerin tamamını da ekleyerek bir uzmana gönderir. Uzman yapılan çalışmayı inceleyerek geri bildirimde bulunur (Yıldırım & Şimşek, 2018). Bu bağlamda araştırma tamamlandıktan sonra özel eğitim ve nitel araştırmalar konusunda çalışmaları olan bir uzmandan geçerlilik ve güvenilirlik çalışması için randevu alınmıştır. Tüm süreçler uzmana sözel olarak sunulmuş, yapılan çalışmalar gösterilerek gerekli açıklamalar yapılmıştır. Toplantı sonunda araştırma deseninin, analizlerin ve veri toplama tekniklerinin uygun olduğu uzman tarafından teyit edilmiştir.

2.5. Araştırmanın etik izni

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 12.11.2019

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 2019/310

3. BULGULAR

Bu bölümde; bir devlet üniversitesinde eğitim gören özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersine ilişkin görüşlerini belirlemek için yarı yapılandırılmış görüşme soruları sorularak toplanan verilerin betimsel analiziyle elde edilen bulgular yer almaktadır. Bulgular görüşme formunda yer alan soruların sorulma sırasına göre düzenlenmiş ve bu sıra esas alınarak verilmiştir. Verilerin dökümünden yapılan alıntılar görüşme yapılan her bir öğretmen adayının görüşme dökümlerine bir kod numarası verilerek, bulguların sonuna örnek olarak yazılmıştır.

3.1. Özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersinin öğrenciye sunduğu katkılara ilişkin görüşleri

Araştırmanın birinci ana teması, “Özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersinin öğrenciye sunduğu katkılara ilişkin görüşleri” şeklindedir.

Tablo 1.

Özel Eğitim Öğretmen Adaylarının Eğitim Felsefesi Dersinin Öğrenciye Sunduğu Katkılara İlişkin Görüşleri

Kodlar	f
Katkı sağladığını düşünmüyorum	10
Bakış açımı değiştirdi	10
Eğitim sürecini nasıl planlayacağımı öğretti	8
Yaşamı anlamamı sağladı	1
TOPLAM	29

Tablo 1’e bakıldığında, özel eğitim öğretmen adayları eğitim felsefesi dersinin katkılarına ilişkin olarak çeşitli görüşler belirtmişlerdir. Bu temaya ilişkin görüşlerden bazıları şu şekildedir: “Ben, benim bu bölümle alakalı hiçbir katkı sağladığımı düşünmüyorum. Çünkü zaten eğitim felsefesi ezbere dayalı yani ezberledik geçtik. Slaytları verdi hocamız ezberledik geçtik. Bir şey sağladığımı zannetmiyorum yani.” (Özlem), “Ne gibi katkıları olduğunu yani dünyaya bakış açısının değişebileceğini, insana bakış açısının değişebileceğini açıkçası eğitim felsefesi dersiyse olduğunu düşünüyorum.” (Ahmet), “Eğitim Felsefesinde öğretmenlere bir yani nasıl bir hedef belirleyeceğimizi, nasıl uygulamalar yapacağımızı, nasıl değerlendirmeler yapacağımızı gösteren felsefeler vardı. O yüzden öğretmenliğe de katkısının bu olduğunu düşünüyorum.” (Ayşe), “Açıkçası hani gerçekten yaşamı anlamamızı sağlıyor bu ders yani ders olarak değil genel olarak felsefenin kendisi yani ben bu açıdan katkılı olduğunu düşünüyorum.” (Zerrin).

3.2. Özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi ders içeriğinin yeterliliği hakkındaki görüşleri

Araştırmanın ikinci ana teması, “Özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi ders içeriğinin yeterliliği hakkındaki görüşleri” şeklindedir.

Tablo 2.

Özel Eğitim Öğretmen Adaylarının Eğitim Felsefesi Ders İçeriğinin Yeterliliği Hakkındaki Görüşleri

Kodlar	f
İçeriğin yeterli olduğunu düşünüyorum	10
Sınırlı bir içeriğin verildiğini düşünüyorum	9
Ders süresinin yetersiz olduğunu düşünüyorum	8
Uygulamaya dayalı bir içerik verilmesi gerektiğini düşünüyorum	2
Ders içeriğinin ağır olduğunu düşünüyorum	2
TOPLAM	31

Tablo 2’ye bakıldığında, özel eğitim öğretmen adayları eğitim felsefesi ders içeriğine ilişkin olarak çeşitli görüşlerde bulunmuşlardır. Bu görüşlere ilişkin bazı öğretmen adaylarının ifadeleri şu şekildedir: “Hocamız işte tüm akımları işledi bizde yani gayet yeterli. Eğitim fakültesi için yeterli konular olduğunu düşünüyorum.” (Mustafa), “Eğitim felsefesinde sanki çocuklara hani öğretmenlikle ilgili ee öğretmenliğin bilinciyle ilgili, eğitimle ilgili daha fazla bir şeyler aktarılabilir diye düşünüyorum. Hani bu sadece belirli konularla kalmamalı hani bu alan biraz daha genişletilebilir diye düşünüyorum.” (Zeynep), “Bence yeterli değildi yani bir dönemde sağlanacak şeyler değil bence bu. Hani zamanımız kısıtlıydı ve hani daha çok sınav odaklıydı. O yüzden bence yeterli değildi daha geniş kapsamlı daha geniş sürede verilmesi gerekiyordu.” (Harun), “İçerik anlamında nasıl desem ya uygulamaya yönelik nasıl olur bilmiyorum ama biraz daha hani öğretmenlik alanında uygulamaya dönük yapılabilir diye düşünüyorum ben.” (Ahmet), “Derste yer alan konular ağırdı. Zaten felsefe sıkıcı bir ders. Hani herkes tarafından sıkıcı olarak görülür. Konu başlıkları biraz daha basite indirgenmiş olsa yorumu açık olsa daha güzel olurdu.” (Hülya).

3.3. Özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersinin gerekliliği hakkında düşünceleri hakkındaki görüşleri

Araştırmanın üçüncü ana teması, “Özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersinin gerekliliği hakkında düşünceleri hakkındaki görüşleri” şeklindedir.

Tablo 3.

Özel Eğitim Öğretmen Adaylarının Eğitim Felsefesi Dersinin Gerekliliği Hakkındaki Görüşleri

Kodlar	f
Farklı bakış açıları kazandırdığı için gerekli olduğunu düşünüyorum	11
Çalışma hayatımda kullanmayacağım için dersinin gerekli olmadığını düşünüyorum	9
TOPLAM	20

Tablo 2 incelendiğinde, özel eğitim öğretmen adayları eğitim felsefesi dersinin gerekliliğine ilişkin iki farklı görüşte bulunmuşlardır. Bu görüşlere ilişkin bazı öğretmen adaylarının ifadeleri şu şekildedir: “Ben açıkçası gerekli olduğunu düşünüyorum. Çünkü felsefe insana farklı bakış açıları kazandırmakta en önemli ders hatta şu an benim gözümde uı evet farklı derslerle kazanabilir miydik bu bakış açıları? Tabii ki de kazanabilirdik. Ama felsefe biraz daha bu konuda etkili ve bunun için gerekli olduğunu düşünüyorum.” (Derya), “Ya direkt olarak bir katkı sağlamaz diye düşünüyorum sonuç olarak şimdi siz engelli bir öğrenciye gereksinimli bir öğrenciye ne kadar felsefeden bahsedebilirsiniz ki? Sonuçta öğrenci işleme engelli olabilir, görme engelli olabilir. Benim temel amaçlarım günlük hayatta kullanabileceği becerileri sunmak olduğu için felsefenin bir katkı sağlayacağını düşünüyorum.” (Soner).

3.4. Özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersinin sunumuna/işlenişine ilişkin görüşleri

Araştırmanın dördüncü ana teması, “Özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersinin sunumuna/işlenişine ilişkin görüşleri” şeklindedir.

Tablo 4.

Özel Eğitim Öğretmen Adaylarının Eğitim Felsefesi Dersinin Sunumuna/İşlenişine İlişkin Görüşleri

Kodlar	f
Dersler sunularla işlendi	11
Öğrencilere çok fazla konuşma fırsatı verilmedi	9
Birbirimizin sunusunu dinlemedik	5

Tablo 4. (devamı)*Özel Eğitim Öğretmen Adaylarının Eğitim Felsefesi Dersinin Sunumuna/İşlenişine İlişkin Görüşleri*

Kodlar	f
Konular derinlemesine işlenmedi	3
Sunu hazırlamak bakış açımı geliştirdi	1
TOPLAM	29

Tablo 4 incelendiğinde, özel eğitim öğretmen adayları eğitim felsefesi dersinin sunumuna ilişkin çeşitli görüşlerde bulunmuşlardır. Bu görüşlere ilişkin bazı öğretmen adaylarının ifadeleri şu şekildedir: “Sunum üzerine işleniyor genelde hani kitaptaki konular direkt öğrencilere aktarılıyor ama felsefe hani bu tarz bir şey değil bence.” (Şule), “Bir şey işlendikten sonra hani hocanın bize de söz hakkı tanınması gerekiyordu. Tanıdı ki hani ama hani direkt böyle okuduğumuz için hani okuyup geçtiğimiz için kendi düşüncelerimizi de pek katamadık. Kendimizi geliştirebilirdik, konular hakkında araştırma yapabiliirdik.” (Şennur), “Sunum, sadece slayt üzerinden işlendi ve ikinci final olarak da konu anlatımı yapıldı. Aslında hocamız çok iyi anlatıyor ama bizim üzerimiz yüklendi mi şey oluyor yani nasıl diyim biz anlattık mı konuyu hiç birimiz dinlemiyoz. Ben senin konuyu dinlemiyom sen benim konumu bilmiyosun. Herkes günü kurtarma çabasında. Bence aslında daha çok yani örneğin bizim gene hocamız kendisi anlatsa daha iyi kavradığımızı düşünüyom ben.” (Özlem), “Sunum yapıldı. Bizde sunum yaptık. Ama hani konuyu hani geçelim hemen bitsin. Ders bitsin de kurtulalım. Not alalım bitsin amaçla yaptığımız için pek bir işleniş açısından da iyi değildi yani. Daha farklı işlenebilirdi. Mesela bunu gerçekten hani anlatabilirdi. Yüzeysel anlatıp geçiyorlardı. Yüzeysel değil daha derinlemesine anlayabileceğimiz şekilde yapılırdı belki işleniş daha iyi olurdu.” (Burcu), “Biz hani sunum yaptık gerçekten hani insan sunum yapınca bir nevi hani kendini geliştirmiş oluyor hani. Artık bir açık sözlülük oluyor hani sonuçta insanlar karşısında konuşuyorsun artık. Bu da tabii ki hani bizim artık özgür açıdan bakmamıza, eleştirel bir açıdan bakmamızı sağladı.” (Salih).

3.5. Özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersinin sonunda felsefi tercihlerinde bir değişiklik olup olmadığına ilişkin görüşleri

Araştırmanın beşinci ana teması, “Özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersinin sonunda felsefi tercihlerinde bir değişiklik olup olmadığına ilişkin görüşleri” şeklindedir.

Tablo 5.*Özel Eğitim Öğretmen Adaylarının Eğitim Felsefesi Dersinin Sonunda Felsefi Tercihlerinde Bir Değişiklik Olup Olmadığına İlişkin Görüşleri*

Kodlar	f
Herhangi bir değişiklik olmadı	13
Pragmatizmi benimsedim	4
Realizmi benimsedim	1
Progressivizmi benimsedim	1
İdealizmi benimsedim	1
TOPLAM	20

Tablo 5 incelendiğinde, öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu, felsefi tercihlerinde bir değişiklik olmadığını belirtmiştir. Yedi öğretmen adayı ise çeşitli felsefi yaklaşımları benimsediklerini bildirmişlerdir. Bu bulgulara ilişkin bazı öğretmen adayları görüşlerini şu şekilde ifade etmişlerdir: “Benim eğitim felsefesi dersi sonunda tercihlerim felsefi tercihlerimle ilgili bir düşünce olmadı, değişiklikte olmadı çünkü felsefeyle ilgili alanı hani alanım evet dersi aldım ama bir eğilimim yoktu hani felsefe dersine sadece zorunda olduğum için giriyordum bu yüzden de bir değişiklik olmadı.” (Hasan), “Pragmatizm. Ee mesela yararcılık ilkesi. Ee burda neden yararcılık diyorum? Ee hani dediğim gibi teorikle pratiği özdeşleştirebilirsek belki hani daha yararlı olabiliriz öğrencilere diye düşünüyorum. O yüzden pragmatizm daha yakın geldi açıkçası.” (Ahmet), “Progressivizm. Şöyle ki toplum klasik şeylerden ziyade hani kalıplaşmış yargılardan bireye özgü direkt kendini geliştirebileceği bu ortamlara şey yapabileceği ortamlarda ders görmeli ve çocuk öğrenir. Öğrenmeyen öğrenci yoktur buna sonuna kadar katılıyorum ama her öğrenci çok iyi matematikte çok iyi olacak işte fizikte çok iyi olacak diye bir şey değil. İlgilendiği alan da kendini geliştirmesi gerektiğini düşünüyorum.” (Zehra), “Ya benim realizme bir şeyim var gerçekçi bir insanım günlük hayatta da hani konu başlığı altında konuştuk, inceledik nerden geldi nasıl oluştu bu akım nasıl ortaya çıktı, kim tarafından çıktı bu konuları daha detaylı şekilde işledik. Realizm konusunda biraz daha üzerine düşünmüşlüğüm olmuştu.” (Soner), “Hmm, belki de lisede böyle pragmatizm daha yararlı diye bakıyordum ama şey mesela nasıl söyleyeyim üniversitede biraz daha idealizm belki de hani nasıl söyleyeyim hani en doğru en güzel mesela hani belki de bu felsefe bana daha çok yakındır. Bu felsefi, daha çok beğendim.” (Aysun).

3.6. Özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersinin işlevine ilişkin görüşleri

Araştırmanın altıncı ana teması, “Özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersinin işlevine ilişkin görüşleri” şeklindedir.

Tablo 6.

Özel Eğitim Öğretmen Adaylarının Eğitim Felsefesi Dersinin İşlevine İlişkin Görüşleri

Kodlar	f
Düşünme ve kavrama kabiliyeti kattığını düşünüyorum	14
Bir işlevi olduğunu düşünmüyorum	9
Çağımızın problemleri ile ilişki kurmadığını düşünüyorum	3
Hayata hazırladığını düşünüyorum	1
TOPLAM	27

Tablo 6 incelendiğinde, öğretmen adayları eğitim felsefesi dersinin işlevine ilişkin çeşitli görüşlerde bulunmuşlardır. Bu görüşlere ilişkin bazı öğretmen adayları düşüncelerini şu şekilde ifade etmişlerdir: “Düşünmemizi sağlıyor, öğretimi nasıl planlayacağımızı, hedeflerimizi nasıl koyacağımızı, bunları sağlıyor. Bunları düşünmemizi sağlıyor o açıdan.” (Ayşe), “Öğrenim gördüğüm alanla ilgili bir işlevi yok zaten dersin. Çocuklara eğitim verirken hiçbir işlevini göremedim.” (Mustafa), “Ders olarak baktığımız zaman günümüzün en basit problemleriyle bile ilgilenmediğini düşünüyorum ben ders olarak ama felsefe genel olarak hani hem günümüz hem gelecek problemleriyle bir öngörü sağladığını düşünüyorum. Eğitim felsefesi dersine baktığımız zaman daha önce de dediğim gibi sadece geçmişte var olan düşünce kalıplarını sadece aktardığını herhangi bir çözüm üretmediğini düşünüyorum.” (Zerrin), “Biz nasıl biz çocukları hayata hazırlıyorsak bu derste bizi hayata hazırlamalı çünkü insanların düşünceleri önemli. Yaşayış şekilleri, ona ayak uydurmak her şeyden geçiyor bu. Böyle bir işlevi var aslında.” (Derya).

3.7. Özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersinin gelecek yıllarda işlenişine ilişkin önerileri

Araştırmanın yedinci ana teması, “Özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersinin gelecek yıllarda işlenişine ilişkin önerileri” şeklindedir.

Tablo 7.

Özel Eğitim Öğretmen Adaylarının Eğitim Felsefesi Dersinin Gelecek Yıllarda İşlenişine İlişkin Önerileri

Kodlar	f
Öğrencilerin derste aktif olması sağlansın	18
Sunular öğrenciye hazırlatılmasın	10
Alanında uzmanlaşmış hocalar anlatsın	4
Konular örnekler üzerinden anlatılsın	3
Ders kaldırılsın	2
Uygulamaya dayalı işlensin	1
TOPLAM	38

Tablo 7 incelendiğinde, öğretmen adayları eğitim felsefesi dersinin gelecek yıllarda nasıl işlenmesi gerektiğine ilişkin çeşitli görüşlerde bulunmuşlardır. Bu görüşlere ilişkin bazı öğretmen adayları düşüncelerini şu şekilde ifade etmişlerdir: “Daha çok sunum yaptırmam bu net. Daha çok böyle çocuklarla, konuşarak onlarla onları konuşturarak, düşüncelerini açıklayarak yani sen sus konuşma ben konuşacağım değil de sende fikirlerini söyle yanlıta olsa fikirlerini sorarak daha çok konuşarak aslında hani çocukları konuşturarak. Böyle daha senli benli, böyle ben öğretmenim sen öğrencisin diyerek değil yani arkadaşçasına konuşarak biraz daha fikirlerini alarak yapardım yani.” (Burcu), “Şöyle yani herkes şey diyor yani sunum olursa u öğrenciler hani açık sözlülükle işte hani kendilerini geliştirmek amacıyla sunum yapsınlar. Ama işte sunum olunca da bence hani öğrenciler dinlemiyor. O yüzden hani sunum yapılmaması gerek. Kendisi anlatsın ve soru sorarak tabii ki u. Hani cevapları yanlıta olsa doğrudan olsa öğrencilerin cevaplamalarını istemeleri gerekiyor tabii ki ve bunu hani en iyi şekilde yapmaları gerekiyor. Hani sunum yerine. Çünkü sunumda dinlemiyor öğrenciler.” (Gamze), “Alan hocası da dersin kendi hocası da derse girmesi daha önemli olduğunu düşünüyorum. Direkt başka bir alandaki hoca derse geldiği zaman zaten o kendi de bir şey bilmiyor o bana zaten ne verebilir ki? Direkt kendi felsefe okumuş bir insanın ben ders anlatmasının daha doğru olacağını düşünüyorum.” (Zeynep), “Seneye nasıl işlensin bu ders. Bence ezber dayalı değil de bir hani öğreneğin anlatcak bir bir ama bunu örnekler üzerinden anlatması gerekiyor. Şimdi örnek üzerinde olmadı mı okuyup geçiyorsun hiç bişe anlamıyorsun e sınavdan önce hep örneklerle açıklasa daha iyiydi.” (Ayşe), “Girmesin kalksın çünkü gerçekten bu ders çok zorlandığımız bir dersti hani sınavına girdik sınavından da sınavı çözüyorum ama hiçbir şey anlamıyorum çözerken çok zorlanarak geçtiğimiz bir dersti.” (Hasan), “Ya buradaki insanların çoğu eğitimci hani aslında teorik olarak nasıl öğreteceklerini birçok kez bize anlatırken üzerinden geçiyorlar ama uygulamada hiçbirini görmüyoruz. Ee bunu birazcık daha hani kendilerine uygulayarak öğretebilirler. Bize öğrettikleri şeyi uygulamaya dökebilirler. Çünkü

hani çok eski tarzda ders anlatım şekilleri var. Hala hani daha çok ezberci tarzda gidiyor hani üniversiteler olsun, liseler olsun.” (Zehra).

4.TARTIŞMA ve SONUÇ

Özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersinin katkılarına ilişkin ilk bulgu, felsefenin kendilerine katkı sağladığını düşünmediği sonucu olmuştur. Bu durum, öğretim üyesinin felsefenin önemini öğrencilere aktaramamasından ya da öğrencilerin felsefenin önemini yeterince kavrayamamasından kaynaklanmış olabilir. Bir diğer bulgu, felsefenin bakış açısını değiştirdiğine ilişkindir. Benzer şekilde Metin Aslan (2014), felsefenin sorduğu sorularla eğitime yön verdiğini belirtmiştir. Bu sorgulama süreci öğretmen adaylarının bakış açılarının değişiminde, eğitim sürecinin planlanmasında ve yaşamı anlamasında etkilidir.

Özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi ders içeriğinin yeterliliği hakkındaki ilk bulgu, ders içeriğinin yeterli olduğuna ilişkindir. Bir diğer bulgu, felsefeye ilişkin sınırlı bir içeriğin verildiğidir. Eğitim felsefesi dersi, eğitimi temele alan bir felsefe disiplini olduğu için, öğrencilerin felsefeye ilişkin genel beklentilerini sadece eğitim bazında karşılamaktadır. Ders süresinin yetersiz olduğuna ilişkin YÖK Öğretmen Yetiştirme Programı incelendiği zaman, eğitim felsefesi dersinin 2 kredilik bir ders olduğu görülmektedir. Eğitim felsefesi ders içeriği incelendiği zaman ise tüm konuların detaylı olarak işlenmesi mümkün görünmemektedir. Bu bağlamda eğitim felsefesi ders süresinin arttırılması gerektiği açıkça görülmektedir. Uygulamaya dayalı bir içerik verilmesi gerektiği bulgusuna ilişkin, Kahraman ve Tok (2016) çalışmalarında lisansüstü öğrencilerinin uygulamaya dayalı bir eğitim istediği sonucuna ulaşmışlardır. Bu yönüyle araştırmanın bulguları ile örtüşmektedir.

Özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersinin öğrenim gördükleri alanla ilgili olarak gerekliliği hakkındaki ilk bulgu, felsefenin farklı bakış açıları kazandırdığı için gerekli olduğuna ilişkindir. Benzer şekilde Metin Aslan (2014), çalışmasının sonucunda eğitim felsefesinin öğretmen adaylarının felsefi tercihlerini farklılaştırdığına ulaşmıştır. Bir diğer bulgu, felsefenin çalışma hayatında kullanmayacağı için eğitim felsefesi dersinin gerekli olmadığına ilişkindir. Çoban (2004), eğitim felsefesinin, eğitimi bir bütün olarak ele alan, eğitim politikalarına ve uygulamalara yön veren bir disiplin veya sistemli fikir ve kavramlar bütünü olduğunu ifade etmektedir. Bu yönüyle öğretmen adaylarının görüşleri ile örtüşmemektedir. Bunun sebebi, öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersinin önemini kavrayamamaları olarak yorumlanabilir.

Özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersinin sunumuna/işlenişine ilişkin ilk bulgu derslerin sunularla işlendiğidir. Bulgulardan bir diğeri sunu hazırlamanın bakış açısını geliştirdiğidir. Akdağ & Tok (2008), çalışmaları sonucunda sunularla işlenen dersin geleneksel yöntemlerle işlenen dersten daha etkili olduğuna ulaşmışlardır. Eğitim felsefesi dersinin sunularla işlenmesi, öğretmen adaylarının lehine olacaktır. Ancak öğretmen adayları birbirlerinin sunumlarını dinlemediklerini belirtmişlerdir. Bu durumun önlenmesi için derslerin sadece sunulara dayalı olarak değil aynı zamanda tartışmalarla da desteklenmesi gerektiği söylenebilir. Bir diğer bulgu derslerde öğrencilere çok fazla konuşma fırsatı verilmediği ve konuların derinlemesine işlenmediğidir. Yılmaz ve Altinkurt (2011) çalışmalarında Türk Eğitim Sisteminin sorunları arasında ezberci eğitim olduğunu belirtmişlerdir. Bu sorunun eğitim felsefesi dersine de yansıdığı görülmektedir. Bu bulgulardan hareketle derslerde öğrencilere daha fazla konuşma ve tartışma imkânı verilmesi gerektiği görülmektedir.

Özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersinin sonunda felsefi tercihlerindeki değişikliklerle ilgili olarak ilk bulgu herhangi bir değişiklik olmadığıdır. Caukin ve Brinthaupt (2017) yeni öğretmenlerden bir öğretim felsefesi geliştirmesi beklendiğini vurgulamaktadır. Birçok öğretmen adayının benimsediği bir eğitim felsefesi olmasa da pragmatizm, idealizm, realizm ve progressivizmin en fazla benimsenen felsefeler olduğu görülmektedir. Minor vd. (2001) çalışmalarında, öğretmen adaylarının daha çok progressivizmi benimsedikleri sonucuna ulaşmışlardır. Alkın-Şahin vd. (2014) öğretmen adaylarının en fazla çağdaş eğitim felsefelerini benimsediği sonucuna ulaşmışlardır. Kumral (2015) araştırması sonucunda öğretmen adaylarının daha yoğun olarak popüler eğitim felsefesine sahip olduklarını ortaya koymuştur. Biçer vd. (2013) ise, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının benimsedikleri felsefi tercihlerin ilerlemecilik, daimicilik, varoluşçuluk, yeniden kurmacılık ve esasçılık olduğunu belirtmişlerdir. Özel eğitim öğretmen adaylarının benimsedikleri felsefi akımlar alanyazınla örtüşmekle birlikte, özel eğitim öğretmen adaylarının çoğunun benimsediği bir eğitim felsefesi bulunmamaktadır. Bu durumun sebebi dersin işleniş biçimi ve gerekliliğinin yeterince açıklanamaması olabilir.

Özel eğitim öğretmen adaylarının gelecek yıllarda eğitim felsefesi dersinin işlenişine ilgili önerileri öğrencilerin derste aktif olması, sunuların öğrenciye hazırlanmaması, dersi alanında uzmanlaşmış hocaların anlatması, konuların örnekler üzerinden anlatılması, dersin uygulamaya dayalı işlenmesi ve dersin kaldırılmasıdır. Dewey (1996), ezberci eğitimin kişiyi körelttiğini belirtmiştir. Özel eğitim öğretmen adaylarının bireysel özellikleri doğrultusunda dersin işlenişinin farklılaştırılması öğretmen adaylarının lehine olacaktır. Ayrıca derslerin daha çok diyaloga dayalı işlenmesi ve örnek olaylar ile desteklenmesi gerekmektedir.

Özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersinin öğrenim gördükleri alanla ilgili işlevine ilişkin, dersin düşünme ve kavrama kabiliyeti kattığı ve dersin öğretmen adayını hayata hazırladığı bulgularına benzer şekilde Ertürk (1988), eğitim felsefesi dersinin dünyaya, değişik bir bakış açısı, çok yönlü düşünme, özgür düşünme, dogmalardan kurtulma, iyi demokrasiyi yaşama ve yaşatma konusunda yol gösterici olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu anlamda dersin bir işlevi olduğunu düşünmediği, dersin çağımızın problemleri ile ilişki kurmadığı bulguları ile uyuşmamaktadır. Bu anlamda özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersinin işlevini yetince kavrayamadığı ya da kavratılmadığı söylenebilir.

Sonuç olarak, özel eğitim öğretmen adaylarının eğitim felsefesi dersinin ders saati/kredisinin yetersiz olduğunu, ders içeriğinin sınırlı olduğunu, dersin bir işlevinin olmadığını, dersin sunum biçimini yetersiz gördüklerini, öğrencilerin daha aktif olması gerektiğini belirtmişlerdir. Ayrıca özel eğitim öğretmen adaylarının birçoğunun benimsediği bir eğitim felsefesinin olmadığını görülmektedir.

Araştırma bulgularından hareketle; özel eğitim öğretmenliği lisans programında eğitim felsefesi dersinin ders saati/kredisinin artırılması önerilebilir. Ders içeriğinin genişletilmesi önerilebilir. Dersin sunum biçimi farklılaştırılarak farklı yöntem ve tekniklerle ders süreci planlanabilir ve öğretmen adaylarının derslerde daha aktif olmaları sağlanabilir. Öğretmen adaylarına eğitim felsefesi dersinin önemini kavratarak kendi paradigmalarını oluşturmaları desteklenebilir. Farklı üniversitelerdeki özel eğitim bölümlerindeki öğretmen adayları ile çalışma tekrarlanabilir. Alanda çalışan özel eğitim öğretmenlerinin benimsedikleri felsefeleri belirlemeye yönelik çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akçamete, G. (2009). Özel gereksinimi olan çocuklar. G. Akçamete (Ed.), *Genel eğitim okullarında özel gereksinimi olan çocuklar ve özel eğitim* [Children with special needs and special education in general education schools] içinde (ss. 31-76). Kök Yayıncılık.
- Akdag, M., & Tok, H. (2008). The effects of traditional instruction and PowerPoint presentation-supported instruction on student's achievement. *Eğitim ve Bilim*, 33(147), 26-34.
- Alkın-Şahin, S., Tunca, N. & Ulubey, Ö. (2014). Öğretmen adaylarının eğitim inançları ile eleştirel düşünme eğilimleri arasındaki ilişki [The relationship between pre-service teachers' educational beliefs and their critical thinking tendencies]. *Elementary Education Online*, 13(4), 1473-1492. <https://doi.org/10.17051/ieo.2014.56482>
- Altınkurt, Y. K. (2011). Öğretmen adaylarının Türk eğitim sisteminin sorunlarına ilişkin görüşleri [Prospective teachers' views about the problems of Turkish educational system]. *International Journal of Human Sciences*, 8(1), 942-973.
- Aslan, Ö. M. (2014). Eğitim felsefesi dersinin okul öncesi öğretmen adaylarının felsefi tercihlerine ve eleştirel pedagojiye yönelik görüşlerine olan etkisi [The effect of educational philosophy course in the view of preservice preschool teacher's philosophy preference and critical pedagogy]. *Electronic Journal of Social Sciences*, 13(48), 1-14. <https://doi.org/10.17755/esosder.73598>
- Aybek, B. & Aslan, S. (2017). Öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri ile benimsedikleri eğitim felsefelerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi [An investigation of educational philosophies adopted and critical thinking disposition in terms of various variables]. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 16(2), 373-385. <https://doi.org/10.21547/jss.281737>
- Aykut, Ç., Karasu, N. & Kaplan, G. (2016). Özel eğitim öğretmen adaylarının üstbilgi farkındalıklarının tespiti [Determining metacognitive awareness of special education teacher candidates]. *Özel Eğitim Dergisi*, 17(3), 231-245. <https://doi.org/10.21565/ozelegitimdergisi.267315>
- Brantlinger, E. (1996). Influence of preservice teachers' beliefs about pupil achievement on attitudes toward inclusion. *Teacher Education and Special Education*, 19(1), 17-33. <https://doi.org/10.1177/088840649601900103>
- Baş, G. (2016). Öğretmenlerin eğitim felsefesi inançları ile öğretme-öğrenme anlayışları arasındaki ilişki [The effects of traditional instruction and PowerPoint presentation-supported instruction on student's achievement]. *Eğitim ve Bilim*, 40(182), 111-126. <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2015.4811>
- Baykoç Dönmez, N. (2018). Özel gereksinimli çocuklar ve özel eğitim. N. Baykoç (Ed.), *Öğretmenlik programları için özel eğitim ve kaynaştırma* [Special education and mainstreaming for teaching programs] içinde (ss.15-25). İzge Yayıncılık.
- Bıçer, B., Er, H. & Özel, A. (2013). Öğretmen adaylarının epistemolojik inançları ve eğitim-öğretim faaliyetlerine ilişkin benimsedikleri eğitim felsefeleri arasındaki ilişki [The relationship between the epistemological beliefs and educational philosophies of the teacher candidates adopted]. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 9(3), 229-242.
- Bonner, S. M., & Chen, P. P. (2009). Teacher candidates' perceptions about grading and constructivist teaching. *Educational Assessment*, 14(2), 57-77. <https://doi.org/10.1080/10627190903039411>
- Caukin, N. G., & Brinthaupt, T. M. (2017). Using a teaching philosophy statement as a professional development tool for teacher candidates. *International Journal for the Scholarship of Teaching and Learning*, 11(2), 1-9. <https://doi.org/10.20429/ijstl.2017.110218>
- Creswell, J. W. (2015). Beş farklı nitel araştırma yaklaşımı (M. Aydın, Çev.). M. Bütün & S. B. Demir (Eds.), *Nitel araştırma yöntemleri* içinde (ss. 71-112). Siyasal Kitapevi. (Orijinal kitabın yayın tarihi 2013).
- Çakıroğlu, O. (2016). Özel eğitimde temel kavramlar. V. Aksoy (Ed). *Özel eğitim* [Special education] içinde (ss. 1-19). Pegem Akademi.
- Çoban, A. (2004, 6-9 Temmuz). *Sınıf öğretmenlerinin eğitim sürecine ilişkin felsefi tercihlerini değerlendirme* [Evaluation on classroom teachers' philosophical preferences in educational process] [Sözlü bildiri]. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi, Malatya, Türkiye.
- Dedeoğlu, S., Durali, S. & Tanrıverdi, A. (2004). Özel eğitim bölümü zihin engelliler öğretmenliği anabilim dalı 3., 4. sınıf öğrencileri ve mezunlarının kendi bölüm programları, öğretmen yetiştirme ve eğitim fakülteleri ile ilgili düşünce ve önerileri [The thoughts and suggestions of the 3rd and 4th grade students and graduates of the special education department of the department of teaching for the mentally handicapped about their own programs, teacher training and education faculties]. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi* 5(1), 47-55. https://doi.org/10.1501/Ozlegt_0000000074
- Dewey, J. (1996). *Demokrasi ve eğitim* (Çev. M. Salih Otaran). Başarı Kültür Yayıncılık.
- Doğanay, A. (2011). Hizmet öncesi öğretmen eğitiminin öğretmen adaylarının felsefi bakış açılarına etkisi [The effect of pre-service teacher education on the educational philosophies of prospective teachers]. *Eğitim ve Bilim*, 36(161), 332-348.

- Erdem, A. R. (2011). Eğitim fakültelerinde uygulanan öğretmen yetiştirme programlarının felsefesi [Philosophy of teaching training programmes in education faculties]. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9, 89-97.
- Ergenekon, Y., Ozen, A., & Batu, E. S. (2008). An evaluation of the views of mental retardation practicum students on teaching practicum. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 8(3), 881-891.
- Ergül, C., Baydık, B. & Demir, Ş. (2013). Özel eğitim öğretmen adaylarının ve öğretmenlerinin zihin engelliler öğretmenliği lisans programı yeterliklerine ilişkin görüşleri [Opinions of in-service and pre-service special education teachers on the competencies of the undergraduate special education programs]. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(1), 499-522.
- Ertürk, S. (1988). Türkiye'de eğitim felsefesi sorunu [Philosophy of education problems in Turkey]. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(3), 11-16.
- Fries, C. H. (2012). Teaching style preferences and educational philosophy of teacher education faculty at a state university (Publication No. 3524500) [Doctoral dissertation, Oklahoma State University]. ProQuest Dissertations and Theses Global.
- Kahraman, Ü. & Tok, T. N. (2016). Eğitim yönetimi denetimi planlaması ve ekonomisi lisansüstü öğrencilerinin aldıkları eğitim hakkındaki görüşleri [Education management supervision planning and economics graduate students' opinions about the education they receive]. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 147-164.
- Kozikoğlu, İ. & Erden, R. (2018). Öğretmen adaylarının eğitim felsefesi inançları ile eleştirel pedagojiye ilişkin görüşleri arasındaki ilişkinin incelenmesi [The investigation of the relationship between pre-service teachers' opinions concerning critical pedagogy and beliefs of educational philosophies]. *Elementary Education Online*, 17(3), 1566-1582. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2018.466392>
- Kozikoğlu, İ. & Uygun, N. (2018). Öğretmenlerin benimsedikleri eğitim felsefeleri ile eğitim programı tasarım yaklaşımları arasındaki ilişkinin incelenmesi [Investigation of the relationship between teachers' philosophies of education beliefs and curriculum design approaches]. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 47(2), 411-438.
- Kumral, O. (2015). Öğretmen adaylarının eğitim felsefeleri: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi örneği [Student teachers' philosophy of education: Case of Pamukkale University Faculty of Education]. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 59-68.
- Millî Eğitim Bakanlığı [Ministry of National Education]. (2020). *Özel eğitim hizmetleri yönetmeliği* [Special education services regulation]. http://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_06/24163215_ozel_eYitim_yonetmeliYi_son_hali.pdf
- Minor, L. C., Onwuegbuzie, A. J., Witcher, A. E., & James, T. L. (2001, November 14-16). *Trends in teacher candidates educational beliefs* [Paper presentation]. 30th Annual Meeting of the Mid-South Educational Research Association, Little Rock, ABD.
- Özen, A., Ergenekon, Y. & Batu, E. S. (2009). Zihin engelliler öğretmenliği adaylarının uygulama okulları ve uygulama sınıf öğretmenleri hakkındaki görüşleri [The opinions of student teachers of teacher training program in mental retardation about the practicum schools and practicum teachers]. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 185-200.
- Özyürek, M. (2008). Nitelikli öğretmen yetiştirmede sorunlar ve çözümler: Özel eğitim örneği [Effective teacher training issues and solutions: Special education case]. *Journal of Turkish Educational Sciences*, 6(2), 189-226.
- Renzaglia, A., Hutchins, M., & Lee, S. (1997). The impact of teacher education on the beliefs, attitudes, and dispositions of preservice special educators. *Teacher Education and Special Education*, 20(4), 360-377. <https://doi.org/10.1177/088840649702000406>
- Sanders, P. (2011). Teacher candidates knowledge of special education law. *Journal of the American Academy of Special Education Professionals*, Fall, 96-108.
- Soyer, U. (2010). *Özel eğitim öğretmen adaylarının öz duyarlık ve sürekli kaygı düzeylerinin belirlenmesi* [Determining self compassion and trait anxiety levels of candidate special education teachers] (Tez No. 264128) [Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Vehmas, S. (2010). Special needs: A philosophical analysis. *International Journal of Inclusive Education*, 14(1), 87-96. <https://doi.org/10.1080/13603110802504143>
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yıkılmış, A. (1999). Türkiye'de özel eğitim alanında öğretmen yetiştirmenin gelişimi [Development of teacher training in the field of special education in Turkey]. *Yaşadıkça Eğitim*, 63(3), 30-32.
- Yükseköğretim Kurulu [Concil of Higer Education]. (2018). *Yeni öğretmen yetiştirme lisans programları* [New teacher training undergraduate programs]. <https://www.yok.gov.tr>

EXTENDED ABSTRACT

1. INTRODUCTION

The expression of individuals with special needs is an integrative concept that includes not only individuals with incompetence but also individuals with superior performance in terms of their individual characteristics and educational competencies (Akçamete, 2009). Improving the social conditions as well as the abilities of individuals with special needs is crucial for creating inclusive and fair societies and schools (Vehmas, 2010). It is possible to meet the educational needs of individuals with special needs with special education. In the literature, it is possible to find many definitions for special education. As an example, special education offered with specially trained personnel for individuals who cannot benefit from or partially benefit from the education-training benefited by those who differ from those who show normal development in terms of physical, mental, communicative, social and emotional development, or who continue their education with support special education programs even if they do. It is the name given to the programs developed for groups with special needs in special physical environments (Baykoç Dönmez, 2009).

In the literature, there are studies in which the opinions of both special education teachers working in special education and teacher candidates are discussed (Aykut et al., 2016; Brantlinger, 1996; Dedeoğlu et al., 2004; Ergenekon et al., 2008; Ergül et al., 2013; Özen et al., 2009; Özyürek, 2008; Renzaglia et al., 1997; Sanders, 2011). Although there are various studies examining the philosophical preferences of teacher candidates in different branches (Alkım-Şahin et al., 2014; Aslan, 2014; Aybek & Aslan, 2017; Baş, 2016; Biçer, 2013; Bonner & Chan, 2009; Doğanay, 2011; Erdem, 2011; Fries, 2011; Kozikoğlu & Erden, 2018; Kozikoğlu & Uygun, 2018; Minor et al, 2001) there is no study that deals with the philosophical preferences of special education teacher candidates and their views on the educational philosophy course. In line with this requirement, it was aimed to take the opinions of the special education teacher candidates about the educational philosophy course and to determine the philosophical preferences they adopted.

2. METHOD

This study, which was carried out to determine the opinions of special education teacher candidates about the philosophy of education course, was carried out as a descriptive case study from qualitative research method patterns. Semi-structured interviews were conducted to collect research data. The working group of this study consists of 20 special education teacher candidates who are attending a special education teaching undergraduate program affiliated to a state university. Among the study group purposeful sampling methods of this research; criteria were determined using the sampling method. 12 of the teacher candidates participating in the study are female and 8 are male. All of the participants took a educational philosophy course and successfully completed this course process. The data of the study were collected between the dates of 15.11.2019 and 23.11.2019 at the time periods when the participants were available. The interviews took place between 7 and 21 minutes. Codes such as Mustafa, Özlem, Zeynep were given instead of the names of the teacher candidates. The data of the research were analyzed with the descriptive analysis technique.

3. FINDINGS, DISCUSSION AND RESULTS

"What do you think about the contribution of the educational philosophy course to you in the field you study?" The question was asked. Among the teacher candidates interviewed; 10 of them stated that they did not think they contributed, 10 of them changed their perspective, 8 of them taught how to plan the education process, 1 of them made them understand life.

"What are your opinions about the adequacy of the educational philosophy course content?" The question was asked. Among the teacher candidates interviewed; 10 of them stated that the content of the course was sufficient, 9 of them stated that a limited content was given, 8 of them stated that the duration of the course was insufficient, 2 of them stated that a content based on practice should be given, 2 of them stated that the course content was heavy.

"What are your thoughts on the necessity of the educational philosophy course in relation to the field you study?" The question was asked. Among the teacher candidates interviewed; They stated that 11 of them are necessary because it gives different perspectives, and 9 of them stated that the course is not necessary because they will not use it in working life.

"What are your thoughts on the presentation / teaching of the educational philosophy course?" The question was asked. Among the teacher candidates interviewed; 11 of them stated that the lectures were taught with presentations, 9 of them stated that students were not given much opportunity to talk in the lessons, 5 of them did

not listen to each other's presentations, 3 of them stated that the subjects were not covered in depth, 1 of them that preparing the presentation improved their perspective.

"What kind of changes happened in your philosophical preferences at the end of the educational philosophy course?" The question was asked. Among the teacher candidates interviewed; 13 of them stated that there was no change, 4 of them adopted pragmatism, 1 of them stated that they adopted idealism, 1 of them stated that they adopted realism, 1 of whom stated that they adopted progressivism.

What can you suggest to the teacher candidates about the teaching of this lesson in the next years? The question was asked. Among the teacher candidates interviewed; 18 of them stated that students should be active in the course, 10 of them stated that presentations should not be prepared by students, 4 of them told by professors who were specialized in their fields, 3 of them explained the subjects through examples, 2 of them said the course was removed, 1 of them was based on practice.

"What are your thoughts on the function of the educational philosophy course in relation to the field you study?" The question was asked. Among the teacher candidates interviewed; 14 of them stated that it added the ability to think and comprehend, 9 did not think it had a function, 3 did not relate to the problems of our age, and 1 prepared it for life.

In their study, Kahraman and Tok (2016) concluded that application-based content should be given, and that graduate students demanded an education based on practice. This aspect coincides with the findings of the research.

The first finding regarding the presentation / processing of the educational philosophy course of special education teacher candidates is that the courses are taught with presentations. Another finding is that preparing a presentation improves the perspective. As a result of their studies, Akdağ and Tok (2008) found that the lesson taught with presentations is more effective than the lesson taught with traditional methods. The teaching of educational philosophy course with presentations will be in favor of teacher candidates. However, the preservice teachers stated that they do not listen to each other's presentations. Another finding is that the students are not given much opportunity to talk in the lessons and the subjects are not covered in depth. Yılmaz and Altinkurt (2011) stated in their study that rote learning is among the problems of the Turkish Education System.

The first finding regarding the changes in the philosophical preferences of the special education teacher candidates at the end of the educational philosophy course is that there is no change. However, the most adopted philosophical preferences were pragmatism, idealism, realism and progressivism. As a result of his research, Kumral (2015) revealed that pre-service teachers have more intense popular education philosophy. Biçer et al. (2013) stated that the philosophical choices adopted by social studies teacher candidates were progressivism, permanentism, existentialism, reconstructionism and essentialism. Although the philosophical movements adopted by the special education teacher candidates coincide with the literature, there is not an educational philosophy adopted by most of the special education teacher candidates.

Similar to the findings of the educational philosophy course of special education teacher candidates related to the field in which they study, the course adds the ability to think and comprehend and the course prepares the teacher candidate for life, Ertürk (1988) said that the educational philosophy course had a different perspective on the world, versatile thinking, free thinking. It was concluded that it is a guide in getting rid of dogmas, living and maintaining good democracy. In this sense, it does not agree with the findings that the course does not think it has a function, and the course does not relate to the problems of our time.

As a result, the participants stated that special education teacher candidates considered that the course hours / credits of the educational philosophy course were insufficient, the course content was limited, the course did not function, they saw the presentation style of the course inadequate, and students should be more active. In addition, it is seen that there is no educational philosophy adopted by most of the special education teacher candidates.

ARAŞTIRMANIN ETİK İZİNİ

Yapılan bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 12.11.2019

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 2019/310